

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1929.

Första kammaren.

Nr 5.

Fredagen den 25 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 3.30 e. m.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Under hänvisning till närslutna läkareattest får jag härmed vördsamt anhålla om befrielse från deltagande i riksdagsarbetet till och med den 31 januari d. å.

Stockholm den 24 januari 1929.

L. K. V. Ljunglund.

Redaktör *Leonard Ljunglund* är på grund av influensa oförmögen till tjänstgöring fr. o. m. den 24. 1. 29. till den 1. 2. 29.

Stockholm den 24. 1. 29.

Gustaf Lamm,

leg. läkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades vidare herr *Sederholm* för tiden den 26 innevarande månad—den 4 nästkommande februari.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran konstitutionsutskottets memorial nr 1.

Herr **andre vice talmannen** erhöll på begäran ordet och yttrade: Jag hemställer, att kammaren måtte besluta fördela de till tillfälligt utskott remitterade motionerna på följande sätt:

Första tillfälliga utskottet tilldelas nedannämnda motioner:

nr 56, av herr *Andersson, Henrik*, om ändrade bestämmelser rörande lärares vid folk- och småskolor tjänstebostäder;

nr 102, av fröken *Hesselgren*, om undervisnings- och upplysningsverksamhet i sexuella frågor; och

nr 114, av fröken *Hesselgren* och herr *Karlsson, Gottfrid*, om utredning rörande anordnande av längre utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsförmän och svinskötare.

Till *andra* tillfälliga utskottet överlämnas följande motioner:

nr 159, av herr *Johansson, Johan*, om ändrad tillämpning av vissa bestämmelser i stängselförordningen;

nr 160, av herr *Nilsson, Alexander*, m. fl., om skrivelse till Konungen rörande viss ändring i kungörelsen med vissa bestämmelser angående skjutvapen och ammunition;

nr 175, av herr Thulin, angående effektivare kontroll å skatteindrivningsväsendet; och

nr 176, av herr Bergman m. fl., om beaktande vid pågående utredning angående motortrafikfrågor av frågan om förbud för motorförare mot förtärande av alkohol.

Vad herr andre vice talmannen sålunda hemställt bifölls.

Herr statsrådet *Beskow* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 18, angående nedsättning av räntan å vissa lån ur lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby; samt

nr 23, med förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror.

Propositionerna föredrogos var för sig och hänvisades, nr 18 till statsutskottet och nr 23 till bevillningsutskottet.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3.37 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Lördagen den 26 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Herr statsrådet *Borell* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 19, angående överlåtelse till lantförsvaret av den kronoegendomarna Revinge nr 22 och 23 i Revinge socken av Malmöhus län tillhörande lägenheten litt. V å Kalvmossen;

nr 20, angående överlåtelse till Skövde stad av en i staden belägen kronan tillhörig fastighet;

nr 21, angående försäljning av visst till övningsfältet i Linköping hörande markområde;

nr 22, angående pensionsförbättring åt underofficeren av 3:e graden vid flottan Einar Ferdinand Broman; samt

nr 24, angående lindring i arrendevillkoren för arrendatorn av kronoegendomen Hångsdala nr 16 Trädgården i Skaraborgs län.

Justerades protokollen för den 21 och den 23 innevarande månad.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att rådman *Allan Cederborg* på grund av luftröskatarr fortfarande tillsväradare t. o. m. 2 februari är oförmögen att återupptaga sitt arbete, intygas.

Stockholm den 25 januari 1929.

Ch. Lundberg,
leg. läkare.

Företogs val av åtta ledamöter i kammarens första tillfälliga utskott, till vars behandling hänvisats de inom kammaren väckta motionerna nr 56, 102 och 114. Därvid avlämnades 76 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »Gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Sandegård,
 » Larsson, P. A.,
 » Johansson, J. P.,
 » Magnuson, Paul,
 » Tamm,
 » Wagnsson,
 » Andersson, Henrik,
 » Jonsson i Lycksele.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i kammarens andra tillfälliga utskott, till vars behandling hänvisats de inom kammaren väckta motionerna nr 159, 160, 175 och 176. Därvid avlämnades 50 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »Gemensamma listan». Av dessa valsedlar upptogo 44 namnen på följande personer i denna ordning:

herr Julin, J. H. T.,
 » Roos,
 » Holmgren,
 » Larsén,
 » Eriksson, V.,
 » Sandén,
 » Larsson, Johan,
 » Granström.

De 6 övriga valsedlarna upptogo andra namn. Å 5 av dessa valsedlar hade såsom första namn uppförts herr Kropp, medan den återstående valsedeln upptog herr Sandegård såsom första namn.

Vid bestämmandet av ordningen mellan namnen upptogos till en början såsom första, andra, tredje, fjärde, femte, sjätte och sjunde namn respektive herrar J. H. T. Julin, Roos, Holmgren, Larsén, V. Eriksson, Sandén och Johan Larsson, vilka i nu nämnd ordning uppförts å 44 valsedlar eller mer än sju åttondelar av gruppens rösttal.

För avgörande av ordningen mellan övriga namn företogs sammanräkning enligt 2 § 2 mom. i stadgan om val till riksdagens utskott, och tillföll därvid åttonde rummet herr Granström med rösttalet $5\frac{1}{2}$. Envar av de valsedlar, som upptogo detta namn, gällde vid denna sammanräkning såsom en åttondels röst. Röstvärdet för envar av de 5 valsedlar, å vilka i första rummet uppförts herr Kropp, utgjorde vid sammanräkningen en hel röst. Den valsedel, som upptog herr Sandegård såsom första namn, gällde vid sammanräkningen likaledes såsom hel röst.

Med anledning härav upptogos å gruppens lista namnen å följande personer i nedan angivna ordning:

herr Julin, J. H. T.,
 » Roos,
 » Holmgren,
 » Larsén,

herr Eriksson, V.,
» Sandén,
» Larsson, Johan,
» Granström.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av fyra suppleanter i kammarens första tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 55 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »Gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Kropp,
» Wijkström,
» Bjurström,
» Löfvander.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av fyra suppleanter i kammarens andra tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 23 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »Gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Berling,
» Gustafson, Fritiof,
» Karlsson i Gillberga,
» Henriksson, Anders.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Föredrogs ånyo konstitutionsutskottets memorial nr 1, med uppgift å vilande förslag till ändring av § 38 riksdagsordningen.

Det vilande grundlagsändringsförslaget antogs.

Vid föredragning av de vid sammanträdet början avlämnade kungl. propositionerna hänvisades dessa, nr 19—21 och 24 till jordbruksutskottet samt nr 22 till bankoutskottet.

Anmälades och bordlades statsutskottets memorial nr 11, i anledning av remiss från första kammaren av en av herr U. Leander väckt motion.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 2.30 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 29 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 3.30 e. m.

Herr statsrådet *Borell* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 28, angående bemyndigande för vattenfallsstyrelsen att försälja tomter och områden från de under styrelsens förvaltning ställda fastigheter m. m.; samt

nr 29, angående ersättning till lantbrukaren Oscar Carlssons i Lillgården, Östra Tollstad, hustru Helga Carlsson för genom brottsligt förfarande i tjänsten av lantbrevbärare orsakad förlust.

Herr statsrådet *Bissmark* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 26, angående tjänstårsberäkning för Signe Maria Wester för pension från statens pensionsanstalt;

nr 27, angående vissa pensioner och understöd från allmänna indragningsstaten;

nr 30, angående åtgärder för beredande av en tryggare rättslig ställning åt biträdande lärare vid folkskolor och lärare vid mindre folkskolor; samt

nr 31, angående inrättande av en personlig professur i limnologi för docenten Einar Naumann m. m.

Föredrogs statsutskottets memorial nr 11, i anledning av remiss från första kammaren av en av herr U. Leander väckt motion.

Detta memorial lydde:

»Till statsutskottet har från första kammaren remitterats en av herr U. Leander väckt motion, nr 86, däri hemställts, att riksdagen måtte anslå 4,300,000 kronor att användas för sockerbetodlingens säkerställande under år 1929 i enlighet med i motionen angivna förutsättningar.

Då ifrågavarande motion närmast avser ett jordbruksärende och sålunda icke är av beskaffenhet att böra behandlas av statsutskottet, får utskottet med stöd av § 7 av de för riksdagen gällande reglementariska föreskrifterna hemställa, att herr Leanders ovanberörda motion må till första kammaren återlämnas.»

Herr förste vice talmannen: Jag hemställer, att kammaren måtte godkänna statsutskottets memorial och hänvisa ifrågavarande motion till behandling av jordbruksutskottet.

Efter härmed slutad överläggning beslöt kammaren, i enlighet med vad herr förste vice talmannen hemställt, att bifalla statsutskottets i föreliggande memorial gjorda hemställan samt att hänvisa ifrågavarande motion till jordbruksutskottet.

Ang. återlämnande från statsutskottet av en dit remitterad motion.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner hänvisades av dessa nr 26 och 27 till bankoutskottet, nr 28 till jordbruksutskottet samt nr 29 och 30 till statsutskottet, varemot propositionen nr 31 nu på begäran bordlades.

Herr *Lindhagen* väckte nedannämnda motioner:

nr 201, om befolkningens dietfråga;

nr 202, om missbruk av tobak; samt

nr 203, om missbruk av kaffe.

Motionerna hänvisades till kammarens första tillfälliga utskott.

Herr *Boberg* väckte en motion, nr 204, om undersökning för avhjälpande av de olägenheter, som föranledas av det s. k. ålbottengarnsfisket.

Denna motion blev på begäran bordlagd.

Anmäldes och bordlades första lagutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning; och

nr 2, i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

Anmäldes och godkändes konstitutionsutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 13, till Konungen angående av riksdagen beslutad ändring i rikets grundlagar.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3.41 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.

Onsdagen den 30 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 3.30 e. m.

Herr statsrådet *Borell* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 32, angående utförande av en andra tillloppstunnel vid Porjus kraftstation.

Föredrogs Kungl. Maj:ts proposition nr 31, angående inrättande av en personlig professur i limnologi för docenten *Einar Naumann* m. m.

Propositionen hänvisades, i vad den avsåg anslag till möblering och utrustning m. m. av ett limnologiskt laboratorium vid universitetet i Lund, till statsutskottet och i övrigt till bankoutskottet.

Föredrogs och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott herr *Bobergs* motion, nr 204, om undersökning för avhjälpande av de olägenheter, som föranledas av det s. k. ålbottengarnsfisket.

Föredrogs, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran första lagutskottets utlåtanden nr 1 och 2.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 32.

Avgåvos och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott nedannämnda motioner:

nr 205, av herr *Lindhagen*, om butiksbiträdens, kontorsfolkets, den extra personalens i verken samt rikstelefonisternas levnadsförhållanden; och

nr 206, av herr *Nilsson, Alexander*, och herr *Andersson, Karl*, om viss ändring i förordningen angående explosiva varor.

Anmäldes och bordlades

statsutskottets utlåtanden:

nr 1, angående regleringen för budgetåret 1929/1930 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna;

nr 2, angående regleringen för budgetåret 1929/1930 av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet; och

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare; samt

andra lagutskottets utlåtande nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 23 § i lagen den 22 juni 1928 (nr 302) om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 3.38 e. m.

In fidem
G. H. Berggren.